

Seyðamaðurin á Sondum

Leggið nú hvør sítt høvur í blot,
meðan eg telji frá søgum,
hvat ið hendi í fornu tíð
úti í gomlum døgum.

*Tokan lættir,
og lundin leikar, for mann
latið váras dans væl falla*

2. Stígið á gólv so lættliga
og havið gott stig,
meðan eg kvøði um huldukonu
og seyðamannin við.

3. Tað skuldi vera í forðum tíð,
vilja tit mær trúgva,
norði á fjøllum í Húsagjógv,
har skuldi ein hulda búgva.

4. Ein onnur búði við Tormansgjógv,
systrar vóru tvá,
tær vóru klæddar í skarlak
líka niður á tá.

5. Stakkarnir vóru av skarlaksklæði
hingu niður á skó,
tann hjá tí við Húsagjógv
var reyður sum annað blóð.

6. Árla var um morgunin,
sólin skein so víða,
lysti henni huldukonu
á sóla stakki fríða.

7. Hon legði hann á tann grøna vøll,
rætt sum sólin sá,
vakurt var at síggja,
fagur litur bar á.

8. Vakurt var at síggja,
fagur litur bar á,
perlurnar av reyðargull
í bringuni mundu stá.

9. Seyðamaðurin á Sondum
var víðagitin í orðum,
rætt sum reysti Rólant jall,
ið gitin var í forðum.

10. Hann røkti alla Sandavágssíðu
bæði við gleði og gavni,
mongum manni var hann gitin,
men ongum nevndur við navni.

11. Árla var um morgunin,
sólin skein á vøll,
lysti honum seyðamanni
at ríða norð á fjøll.

12. Árla var um morgunin,
sólin skein so víða,
lysti honum seyðamanni
norð á fjøll at ríða.

13. Seyðamaðurin á Sondum
læt sær hestin saðla,
vakur var tann gangari,
hann dró eftir jørðini hala.

14. Seyðamaður á Sondum
reið gjøgnum fjallalíð,
langan veg sá hann perlurnar,
ið stakkinum glitara í.

15. Seyðamaður á Sondum
hugsar við sjálvum sær:
“Henda reyða kjóla skal eg
føra heim við mær.”

16. Seyðamaðurin á Sondum
vendi hestinum tá
beint har ímótur,
sum stakkurinn lá.

17. Ballaði hann hann saman
av tí reyða skarlak,
síðani legði hann hann
upp á hestsins bak.

18. Síðani legði hann hann
upp á sín góða hest,
vendi so til húsar heim,
hann reið, sum hann hundi best.

19. Setti (hann) seg pá sín góða hest,
hann mundi væl vegin kenna,
prýglaði hann við hirðastavi,
so dúgliga mundi hann renna

20. Huldukonan við eldin situr,
sær hon sólina skína:
“Eg skal út á helluna
at venda stakki mínum.”

21. Tá ið hon kom á plássið,
var stakkurinn burt,
skar hon saman tennir
og snerkti saman skort.

22. Gav hon seg til at ganda
og tað við sterkum rúnum,
skimast runt um fjallalíð
við eygum sínum brúnu.

23. “Systir, systir! stíg á stökk,
kanst tú mannin ná?
Seyðamaðurin á Sondum
stjól mær stakkin frá.”

24. Svaraði aftur í Tormansgjógv
so huldisligani:
“Eg eri lamin í báðum beinum,
einki orki eg.

25. Gakk tú, systir, sum tú kann best,
eg kann einki gera,
eg eri lamin í báðum beinum,
kann meg illa nera.”

26. Tann, sum búði í Húsagjógv,
tók so til at ganga,
gleivaði langt og ginaði títt,
ætlaði mann at fanga.

27. Seyðamaður á Sondum
ríður alt, hann orkar,
hoyrir eina huldukonu
aftan á sær snorkar.

28. Hesturin var móður,
tað kann einhvør vita,
ríða norðan av fjøllum
stóran mann at flyta.

29. Hesturin var móður,
hann gav honum ikki grið,
nakað, so tyngdi hann:
stakkurinn við.

30. Vakur var tann gangarin,
sum seyðamaðurin átti,
sveittin rann úr hvørjum hári,
svartur sum ein pottur.

31. Eingin fuglur var so kvikur
hvørki á sjógv ella landi,
sum tann hestur hjá seyðamanni
eftir Vatnsøyrasandi.

32. Hesturin var móður,
troyttur til at ekka,
tá ið hann kom í Vatnsbrekku,
tá legði hann seg at drekka.

33. Tá hann hevði drukkið
eina lítla stund,
tá kom hulda stunandi
gjøgnum grøna lund.

34. Hugsar hann við sjálvum sær:
“Her er ikki at dvøla!”
Tá kom hon í Heimarugjógv
aftan á honum í hølum.

35. Seyðamaður á Sondum
vendi hestinum frá:
“Hetta skal kallast
Sálarbótsá.”

36. Seyðamaður á Sondum
vendi hestinum snart:
“Tungt er at ríða
ta brekkuni hart.”

37. Tá ið hann kom at Føstuvørðu,
var hann stívur í lørum,
tá kom hulda stunandi
og stóð upp fyri Vørðum.

38. Tá ið hann kom á Mosagerði,
nærkaðist henni tá,
ikki meir enn eina
reipslongd frá.

39. Forbankað veri tann huldukona,
ið dúgliga gekk,
tá ið hon kom á Giljarætt,
hon mannin aftur fekk.

40. Seyðamaður á Sondum,
hann um ósan reið,
huldukonan um halan fekk
og hann úr hesti sleit.

41. Bóltaði hann sær av hestinum
inn um kirkjugarð,
ólukkutíð at stakkurin
kom fastur har.

42. Bóltaði hann sær av hestinum,
mangt var honum til mein,
ólukkutíð at stakkurin
kom fastur um ein stein.

43. Bardust um stakkin,
so illa tað til gekk,
hann fekk aðra ermuna,
hon skerdan bulin fekk.

44. “Pakka tú teg nú burtur,
tú satans ónda trøll,
her er Gud og kirkjan,
trífoldigheitin øll!”

45. Pakka tú teg burtur,
tað sigi eg fullvist,
her stendur hann uppmálaður,
tann Harri Krist.”

46. Messhakulin í Sandavágskirkju,
sigst í hesum kvæði,
rárt er at finna
eitt sovorðið skarlaksklæði.

47. Rárt er at finna
eitt sovorðið skarlak,
ein gullbroderaður krossur
stendur í hans bak.

48. Messhakulin í Sandavágskirkju,
sigst í hesum táttri,
onnur erman av kjólanum,
ið huldukonan átti.

Miðvingarnir Jógvan í Lon (1821-52) og Jóannes hjá Mikkjali (1824-50) hava yrkt kvæðið eftir søgnini um seyðamannin á Sondum. Uppskriftin er eftir Skælings-Sunnuvu (1892-1966). Jón Joensen í Bø hevur fingi handritið frá henni. Handritið er komið úr Lon í Miðvági.

Eysturoyar dansifelag hevur fingið uppskriftina frá Jón í Bø, sum vit takka fyri. jd.